

У науково-фантастичних фільмах такі сцени часто підсилюються технологічними ефектами. Наприклад, у серії «Назад у майбутнє» (1985–1990) Роберта Земекіса, сцени переслідування автомобілем “DeLorean” використовують елементи науково-фантастичних гаджетів, які інтегрують класичні погоні в контекст майбутнього. Цей підхід ілюструє, що ексцентрична погоня стала не лише засобом гумору, а й важливим елементом розвитку подій у жанрах, де рух і швидкість є частиною фантастичних реалій.

Усе це свідчить, що ексцентричні погоні, незалежно від жанру, виконують також соціальну та емоційну функції. Вони здатні символізувати боротьбу персонажа зі світом або з соціальними нормами, як це було в ранніх фільмах Чапліна, де погоні часто ставали метафорою втечі від соціальної несправедливості або від авторитарних структур. У сучасному кіно цей аспект зберігається, хоча на перший план виходить не гумор, а драматичний зміст таких сцен.

Сцени погонь також діють як колективний досвід глядача. У психологічному сенсі вони є інструментом для спільного переживання драми, що стимулює відчуття інтеграції та занурення в екранний світ. Це підтверджується сучасними дослідженнями кінопсихології, які вказують на важливість ритму та темпу фільмів для емоційного стану аудиторії.

Невід’ємною частиною успішних сцен погонь також є музика. Від раннього німого кіно, де музиканти супроводжували сцени переслідувань живим виконанням, до сучасного кіно, де саундтреки відіграють ключову роль у формуванні емоційного напруження. У науково-дослідницьких роботах вказується, що музичне оформлення таких сцен діє як каталізатор емоційної реакції глядача. Як приклад, музика Ганса Циммера у фільмі «Інтерстеллар» (2014) підсилює ефект від погонь, передаючи драматизм та епічність через інтенсивні звукові лінії.

Отже, з наукової точки зору, ексцентрична погоня є багаторівневим кінематографічним інструментом, який використовує елементи динаміки, напруження та фізичного гумору для різних цілей. Її еволюція від простих комедійних сцен до складних структурних елементів бойовиків і фантастики демонструє універсальність цього жанру. Сучасні технології та музичні рішення дозволяють ще більше загострити емоційний вплив на глядача, що робить ексцентричні погоні важливою частиною сучасного кіномистецтва. Від класичних трюків до використання CGI, ексцентрична погоня залишається незмінним елементом кінематографа, зберігаючи свою актуальність та емоційний вплив на аудиторію. Сучасні режисери, продовжуючи традиції, використовують цей жанр для створення захопливих сюжетів, що зберігають елементи класичного німого кіно.

М. Якименко

ДО ПИТАННЯ ЕСТЕТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ КІНОМОНТАЖУ

М. Якуменко

ON THE ISSUE OF THE AESTHETIC POTENTIAL OF FILM EDITING

Аудіовізуальне мистецтво і виробництво стрімко розвиваються. Технологічні підйоми в суспільній практиці надають поштовх вдосконаленню технічного забезпечення створення фільмів. Сучасні тенденції розвитку світового і українського кінематографа включають нові застосування можливостей монтажу.

Як відомо, мистецтво кіно неможливе без монтажу. За весь період розвитку кіновиробництва монтажні техніки суттєво змінилися до ускладнення і врізноманітнення функціональних можливостей. Технологічно монтаж пройшов шлях від простого з'єднання кадрів до потужного естетичного засобу. З естетичної точки зору основні принципи мистецтва можна відзначити при використанні монтажу під час створення фільмів.

Як відомо, одним з провідних принципів існування мистецтва є формування художніх образів. Саме завдяки монтажу нині можливо створювати складні і багатоаспектні художні образи. Коли режисер закладає певну логіку розвитку системи художніх образів, він може використовувати технічні, інформаційні, ШІ-засоби монтажу. Це надає додаткові можливості їх саморухливості, яскравої виразності і дозволяє проявити нові, несподівані смисли. Саме монтажні прийоми можуть зробити художній образ неповторним, який запам'ятовується глядачам. Таким чином, за допомогою монтажу більш цікавою може стати вся художня реальність кінопроєкту.

Важливо відмітити з точки зору перспективності використання монтажу естетичний принцип співвідношення змісту і форми. Зрозуміло, що митець повинен оптимально підібрати найбільш адекватну форму для прояву актуального змісту. Якраз сучасний монтаж дозволяє точно підібрати таку форму, котра по-новому проявить зміст і стане «родзинкою» фільму.

Неможна обійти увагою і принцип стильового оформлення творів мистецтва. Стильовий почерк майстра може стати найбільш інформативним під час вибору глядачем того чи іншого фільму для перегляду. Сучасному монтажу під силу відобразити стильові особливості творчого задуму режисера. Завдяки його прийомам можливо яскравіше означити тему і інтонацію, ціннісні аспекти кінострічки, більш виразно проявити національні стильові акценти. Стильова єдність кінооповідання багато в чому стає такою саме за допомогою майстерності монтажу.

Потенціал кіномонтажу слід активізувати і задля емоційно-чуттєвого впливу на глядацьку аудиторію. Монтажні техніки в змозі допомогти викликати яскравий ефект. Він може бути настільки ефективним, що буде мати навіть катарсичну дію. Таке могутнє враження не залишиться непоміченим. Наприклад, монтажні техніки необхідно використовувати для показу психологічного напруження.

Естетичні переваги монтажу можуть проявитись і під час кінематографічного моделювання реальності. Тут криються великі можливості при творчих експериментах з відеозображеннями і звуковими ефектами. Це може додати виразності кіноматеріалу й суттєво скоротити витрати на виробництво фільму.

Також треба означити і роль тих, хто працює над створенням фільму. Естетичне й художнє бачення концепції фільму, підбір художніх засобів зображення, новизна і оригінальність аудіовізуальних підходів робить актуальними професіоналізм і досвідченість працівників монтажу. Під керівництвом режисера вони можуть втілити його цікаві і сучасні задумки, посилити сильні сторони конкретного кінопродукту.

Вивчення естетичного потенціалу кіномонтажу надає змогу усвідомлено використовувати його сучасні переваги під час створення фільмів.